

Civilutskottets betänkande 2019/20:CU18

Genomförande av EU:s ändringsdirektiv om byggnaders energiprestanda

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om ändringar i lagen om energideklaration för byggnader och i plan- och bygglagen.

Förslagen bygger på ett EU-direktiv och innebär att det införs ett tekniskt egenskapskrav i fråga om laddning av elfordon för vissa byggnader. Vidare innebär förslagen att det införs krav på inspektion av uppvärmnings- och luftkonditioneringssystem för de byggnader där systemet för rumsuppvärmning eller luftkonditionering har en nominell effekt som överstiger 70 kilowatt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 maj 2020.

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:81 Genomförande av EU:s ändringsdirektiv om byggnaders energiprestanda.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Regeringens lagförslag5

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....7

 Propositionen7

Bilaga 2

Regeringens lagförslag8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader,
2. lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:81 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 19 mars 2020

På civilutskottets vägnar

Larry Söder

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Larry Söder (KD), Johan Löfstrand (S), Mikael Eskilandersson (SD), Angelica Lundberg (SD), Martina Johansson (C), Lotta Finstorp (M), Arin Karapet (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Maria Stockhaus (M), Joar Forssell (L), Adnan Dibrani (S), Gunilla Svantorp (S), Niklas Karlsson (S), Rikard Larsson (S), Ciczie Weidby (V) och Karolina Skog (MP).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2019/20:81 Genomförande av EU:s ändringsdirektiv om byggnaders energiprestanda. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om energideklaration för byggnader och i plan- och bygglagen.

Propositionen

I propositionen Genomförande av EU:s ändringsdirektiv om byggnaders energiprestanda (prop. 2019/20:81) föreslår regeringen ett antal lagändringar som syftar till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/844 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda och av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (ändringsdirektivet).

Ändringsdirektivet medför bl.a. vissa nya krav på byggnader när det gäller utrustning för laddning av elfordon. Regeringen föreslår i denna del att byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om laddning av elfordon. Kravet genomförs genom att det införs ett nytt tekniskt egenskapskrav om laddning av elfordon i plan- och bygglagen (2010:900), förkortad PBL. Det föreslås också ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om sådana krav i fråga om laddning av elfordon som alltid ska uppfyllas för vissa byggnader, dvs. även utan samband med nybyggnad, ombyggnad eller annan ändring av en byggnad än ombyggnad.

Enligt ändringsdirektivet ska medlemsstaterna vidare fastställa vissa krav på installation av system för s.k. fastighetsautomation och fastighetsstyrning i byggnader som inte är avsedda för bostäder. Regeringen föreslår att ändringsdirektivet i denna del genomförs genom att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om krav på andra byggnader än bostadshus i fråga om energihushållning och värmeisolering som alltid ska uppfyllas för vissa byggnader, när detta behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

För att genomföra ändringsdirektivet föreslår regeringen även att det i lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader införs krav på regelbundna inspektioner av uppvärmnings- och kylsystem i byggnader som har ett uppvärmningssystem- eller ett kombinerat rumsuppvärmnings- och ventilationssystem med en nominell effekt på rumsuppvärmning på över 70 kilowatt, eller ett luftkonditioneringssystem eller ett kombinerat luftkonditionerings- och ventilationssystem med en nominell effekt på över 70 kilowatt. Det föreslås vidare bestämmelser om hur inspektionerna ska genomföras m.m., bl.a. att inspektionerna ska utföras av en oberoende expert

som ska lämna rekommendationer om kostnadseffektiva förbättringar av systemets energiprestanda.

Förslagen påverkar enligt regeringen den kommunala självstyrelsen till följd av att nya tekniska egenskapskrav behöver införas. De nya kraven följer av tvingande EU-rätt. Enligt PBL-regelverket är det en kommunal uppgift att utöva tillsyn över att tekniska egenskapskrav efterlevs. Förslagets syfte, dvs. att bibehålla ett effektivt och enhetligt förfarande när det gäller tillsyn över tekniska egenskapskrav, kan enligt regeringens bedömning inte uppnås på något mindre ingripande sätt. Regeringen anser därför att inskränkningen i den kommunala självstyrelsen är proportionerlig.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 maj 2020. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla åtgärder som kräver bygglov, om ansökan om bygglov har gjorts före den 11 mars 2021, och för åtgärder som kräver anmälan enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 8 § PBL, om en sådan anmälan har gjorts före den dagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens förslag som syftar till att öka antalet laddningspunkter för elfordon i byggnader samt främja energieffektivisering i byggnader. Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:81 Genomförande av EU:s ändringsdirektiv om byggnaders energiprestanda:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:985)
om energideklaration för byggnader

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader

dels att 3, 9, 12, 15 och 16 §§ och rubriken närmast före 15 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 8 a och 10 §§, och närmast före 8 a och 10 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

I denna lag avses med
energiprestanda: den mängd energi som behöver användas i en byggnad för att uppfylla de behov som är knutna till ett normalt bruk av byggnaden under ett år, och

energiprestanda: den mängd energi som behöver användas i en byggnad för att uppfylla de behov som är knutna till ett normalt bruk av byggnaden under ett år,

luftkonditioneringsystem: ett system för att åstadkomma en form av behandling av inomhusluft, genom vilken temperaturen kan kontrolleras eller sänkas,

nominell effekt: den maximala värmeeffekt, uttryckt i kilowatt, som tillverkaren fastställt och garanterar vid kontinuerlig drift om de av tillverkaren angivna verkningsgraderna respekteras,

oberoende expert: en person som enligt denna lag och de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen är oberoende i förhållande till sin uppdragsgivare och har särskild sakkunskap om energianvändning och inomhusmiljö i byggnader.

uppvärmningssystem: ett system för att åstadkomma en form av behandling av inomhusluft genom vilken temperaturen kan höjas, och

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/844.

² Senaste lydelse 2012:397.

värmegenerator: den del av ett uppvärmningssystem som genererar värme genom en eller flera av följande processer:

1. förbränning av bränsle,
2. jouleeffekt i värmeelement med elektriska motstånd, eller
3. värmeupptagning med hjälp av en värmepump från en värmekälla i form av omgivningsluft, ventilationsfrånluft, vatten eller mark.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vad som avses med nominell effekt och värmegenerator.

Inspektion av uppvärmnings- och luftkonditioneringssystem i byggnader som ska energideklarerar

8 a §

Om en byggnad ska energideklarerar enligt 5 § och byggnaden har ett uppvärmnings- eller luftkonditioneringssystem, ska byggnadens ägare se till att systemets tillgängliga delar inspekteras innan energideklarationen upprättas, om systemet är

1. ett uppvärmningssystem eller ett kombinerat rumsuppvärmnings- och ventilationssystem med en nominell effekt på rumsuppvärmning på över 70 kilowatt, eller

2. ett luftkonditioneringssystem eller ett kombinerat luftkonditionerings- och ventilationssystem med en nominell effekt på över 70 kilowatt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om inspektion enligt första stycket och om undantag från kravet på sådan inspektion.

9 §

I en energideklARATION *skall* det anges I en energideklARATION *ska* det an-
ges

1. en uppgift om byggnadens energiprestanda,
2. om obligatorisk funktionskontroll av ventilationssystemet har utförts i byggnaden,
3. om radonmätning har utförts i byggnaden,
4. om byggnadens energiprestanda kan förbättras med beaktande av en god inomhusmiljö och, om så är fallet, rekommendationer om kostnadseffektiva åtgärder för att förbättra byggnadens energiprestanda, och
5. referensvärden, som gör det möjligt för konsumenter att bedöma byggnadens energiprestanda och att jämföra byggnadens energiprestanda med andra byggnaders.

I fall som avses i 8 a § ska energideklARATIONEN även innehålla

1. en bedömning av värmegeneratorns eller luftkonditionerings-systemets verkningsgrad och storlek i förhållande till byggnadens uppvärmnings- eller kylbehov, och
2. rekommendationer om kostnadseffektiva åtgärder för att förbättra systemets energiprestanda.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur en byggnads energiprestanda enligt första stycket 1 *skall* fastställas, vilka referensvärden som *skall* användas enligt första stycket 5 och vilka uppgifter som *utöver första stycket 1–5 skall* lämnas i en deklARATION.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur en byggnads energiprestanda enligt första stycket 1 *ska* fastställas, om vilka referensvärden som *ska* användas enligt första stycket 5 och om vilka ytterligare uppgifter som *ska* lämnas i deklARATIONEN.

Inspektion av uppvärmnings- och luftkonditioneringsystem i byggnader som inte ska energideklarer

10 §³

*Om det i en byggnad som inte ska energideklarer*as enligt 5 § finns ett sådant system som anges i 8 a § första stycket, *ska byggnadens ägare se till att systemets tillgängliga delar inspekteras minst vart tionde år och att det till följd av det upprättas ett inspektionsprotokoll. Protokoll*et

³ Tidigare 10 § upphävd genom 2012:397.

ska innehålla de uppgifter som anges i 9 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kraven i första stycket, om undantag från dessa krav och om vilka uppgifter som ska lämnas i protokollet.

12 §⁴

Den som enligt 4, 5 eller 6 § ska se till att det finns en energideklARATION upprättad för byggnaden ska utse en oberoende expert som

1. gör en besiktning enligt 8 §,
2. upprättar en energideklARATION, och
3. för över energideklARATIONEN elektroniskt till Boverket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka krav på sakkunskap och oberoende som ska ställas på en oberoende expert.

Överlämnande av energideklARATIONER till Boverket

Den som ska se till att det enligt 4, 5 eller 6 § finns en energideklARATION upprättad eller att ett system inspekteras enligt 10 § ska utse en oberoende expert som

1. gör en besiktning och en inspektion enligt 8 och 8 a §§ eller en inspektion enligt 10 §,
2. upprättar en energideklARATION eller ett inspektionsprotokoll, och
3. för över deklARATIONEN eller protokollet elektroniskt till Boverket.

Överlämnande av energideklARATIONER och inspektionsprotokoll till Boverket⁵

15 §⁶

För elektronisk överföring enligt 12 § första stycket 3 krävs behörighet. Sådan behörighet beslutas av Boverket. Ett beslut om behörighet förutsätter att kraven på sakkunskap som avses i 12 § andra stycket är uppfyllda.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om elektronisk överföring av energideklARATIONER och om behörighet enligt första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om elektronisk överföring av energideklARATIONER och inspektionsprotokoll samt om behörighet enligt första stycket.

16 §⁷

Boverket ska föra ett register över de energideklARATIONER som har lämnats till verket enligt 15 §.

Boverket ska föra ett register över de energideklARATIONER och inspektionsprotokoll som har lämnats till

⁴ Senaste lydelse 2013:773.

⁵ Senaste lydelse 2012:397.

⁶ Senaste lydelse 2013:773.

⁷ Senaste lydelse 2012:397.

verket enligt 12 § (*energideklarationsregistret*).

-
1. Denna lag träder i kraft den 15 maj 2020.
 2. För byggnader som omfattas av bestämmelserna i 10 § ska det första inspektionsprotokollet föras över till Boverket senast den 31 december 2021.

2 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs¹ att 8 kap. 4 § och 16 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

4 §²

Ett byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om

1. bärförmåga, stadga och beständighet,	
2. säkerhet i händelse av brand,	
3. skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön,	
4. säkerhet vid användning,	
5. skydd mot buller,	
6. energihushållning och värmeisolering,	
7. lämplighet för det avsedda ändamålet,	
8. tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga,	
9. hushållning med vatten och avfall, <i>och</i>	9. hushållning med vatten och avfall,
10. bredbandsanslutning.	10. bredbandsanslutning, <i>och</i>
	11. laddning av elfordon.

Vad som krävs för att ett byggnadsverk ska anses uppfylla första stycket framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 §.

16 kap.

2 §³

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. att det som gäller i fråga om en byggnad i 8 kap. 1 och 2 §§ ska tillämpas också på en annan anläggning än en byggnad,	
2. att det som gäller i fråga om en byggnad i 8 kap. 1 § 2 ska tillämpas också på skyltar och ljusanordningar,	
3. vad som krävs för att ett byggnadsverk, skyltar och ljusanordningar ska anses uppfylla kraven i 8 kap. 1 och 4 §§,	
4. att vissa krav trots 8 kap. 2 och 5 §§ eller vid tillämpning av 8 kap. 7 och 8 §§ alltid ska uppfyllas vid nybyggnad, ombyggnad eller annan ändring av en byggnad, <i>och</i>	4. att vissa krav trots 8 kap. 2 och 5 §§ eller vid tillämpning av 8 kap. 7 och 8 §§ alltid ska uppfyllas vid nybyggnad, ombyggnad eller annan ändring av en byggnad,
5. att vissa krav trots 8 kap. 2 och 5 §§ eller vid tillämpning av 8 kap.	5. att vissa krav trots 8 kap. 2 och 5 §§ eller vid tillämpning av 8 kap.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/844.

² Senaste lydelse 2016:537.

³ Senaste lydelse 2011:335.

7 och 8 §§ inte behöver uppfyllas vid nybyggnad, ombyggnad eller annan ändring av en byggnad.

7 och 8 §§ inte behöver uppfyllas vid nybyggnad, ombyggnad eller annan ändring av en byggnad,

6. att krav enligt 8 kap. 4 § första stycket 6 trots 8 kap. 5 § alltid ska uppfyllas i fråga om andra byggnader än bostadshus när detta behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, och

7. att krav enligt 8 kap. 4 § första stycket 11 trots 8 kap. 5 § alltid ska uppfyllas i fråga om andra byggnader än bostadshus.

-
1. Denna lag träder i kraft den 15 maj 2020.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för
 - a) åtgärder som kräver bygglov, om ansökan om bygglov har gjorts före den 11 mars 2021, och
 - b) åtgärder som kräver anmälan enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 8 §, om en sådan anmälan har gjorts före den 11 mars 2021.